

Zielenpijn wordt laat voelbaar

THEATER

Voorstelling: Na de Zondeval van Arthur Miller; vertaling en regie: Eric de Vroedt; door Toneelgroep Amsterdam; bijgewoond: 4/3, Amsterdam. Ondermeer nog te zien in Den Haag, Utrecht, Rotterdam en Amsterdam. Volledige speellijst: www.toneelgroepamsterdam.nl

Regisseur Eric de Vroedt komt een heel eind, maar zelfs hij is er niet in geslaagd om van 'Na de zondeval', Arthur Millers meest autobiografische stuk, een echt boeiende voorstelling te maken. Daarvoor is het verhaal te fragmentarisch, te theoretisch ook. Pas na de pauze, als het zich focust op de relatie tussen Maggie en Quentin (lees: Arthur Miller en Marilyn Monroe) ontstaat er betrokkenheid, drama.

Het is voor De Vroedt, die zich met zijn Mighty Society-voorstellingen in enkele jaren wist te positioneren als een van Nederlands meest belovende regisseurs, zijn eerste grote zaalproductie. En hij heeft het zichzelf niet makkelijk gemaakt, want 'Na de zondeval' is eerder een lees- dan een speelfstuk.

Het verhaal speelt zich af in het hoofd van advocaat Quentin, Millers alter ego. Hij staat op het punt zijn nieuwe vriendin van het vliegveld af te halen en wordt opeens bevangen door angst, de angst dat hij niet integer geleefd heeft. In zijn hoofd doemen al die momenten op waarop het misgegaan is: de moeizame relatie met zijn ouders, het verraad van zijn vriend voor de commissie McCárthy (die een heksenjacht voerde op mensen met linkse sympathieën), zijn eerste vrouw die hij in de steek liet, en vooral Maggie, zijn tweede vrouw die hij niet kon redden.

De Vroedt geeft deze innerlijke worsteling gestalte als een therapeutische sessie in een immense, verblindend witte wachtkamer met koud neonlicht en kale zwarte stoelen waarop de spoken uit Quentins verleden plaatsnemen. Beurte- lings duiken ze op, spelen hun scène en verdwijnen weer. Zwijgend loopt tussen dat alles de 'luisteraar' (Marwan Chico Kenzari), die eigenlijk Quentin zelf is. De meeste spelers vertolken meerdere rollen wat het er voor de toeschouwer niet duidelijker op maakt. Het ene mo-

ment is Fred Goessens nog de vader, dan opeens vriend Lou, nu eens komt Leon Voorberg op als de broer, en dan is hij opeens de vriend die voor de commissie namen opbiecht.

Het lijkt erop dat ook Fedja van Huët die de rol van Quentin speelt, er moeite mee heeft om zich in dat brokkelige geheel in te leven. Vooral voor de pauze is hij vaak eerder komisch dan tragisch, met al te nadrukkelijke mimiek en gebaartjes. Pas na de pauze, als het verhaal zich toespitst op zijn relatie met

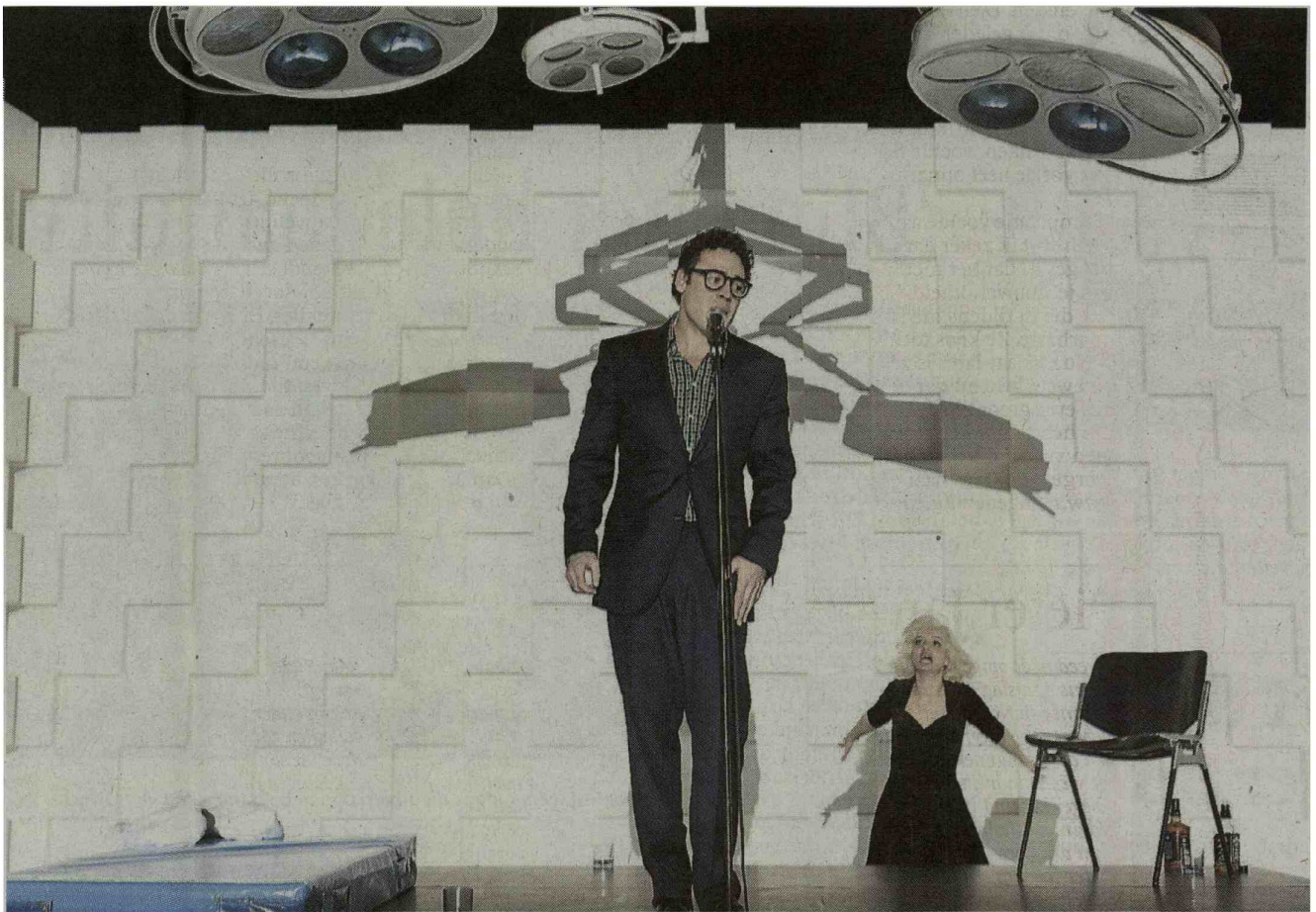
Maggie (Karina Smulders) begint het op het podium te zinderen. Smulders, met platina-blonde Monroepruik, is op haar best als Maggie, dronken, platvloers, wanhopig. Pas op die momenten ontstaat in de wisselwerking tussen Quentin en Maggie iets wat meer is dan een theoretisch dilemma, dan pas wordt zielenpijn voelbaar.

SONJA DE JONG

Toppers in het hellevuur

De foto toont een groep mensen in een donkere omgeving, mogelijk op een podium of in een club. Ze zijn gekleed in donkere kleding, en er is een klein lichtpuntje dat op een microfoon of een ander object wijst. De achtergrond is bijna volledig zwart, wat de figuren in de voorgrond doet opvallen.

Fedja van Huët en Karina Smulders in 'Na de zondeval'.

FOTO JAN VERSWEYVELD